SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 53/03-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. februára 2003 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. Z. P., bytom N. Z., zastúpenej advokátom JUDr. J. D., Advokátska kancelária, N. Z., pre namietané porušenie jej základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 8. októbra 2002 sp. zn. 11 S 52/02, ako aj rozhodnutím Správy katastra Nové Zámky zo 17. apríla 2002 č. V 697/2002 a takto

r o z h o d o l:

Sťažnosť MUDr. Z. P. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. januára 2003 doručená sťažnosť MUDr. Z. P., bytom N. Z. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. J. D., Advokátska kancelária, N. Z.

Sťažovateľka uviedla, že 10. marca 2002 nadobudol právoplatnosť rozsudok Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 10 C 6/99 z 9. februára 1999, ktorým v právnej veci navrhovateľky (v konaní pred ústavným súdom

sťažovateľky) proti odporcovi Ing. M. P., CSc., o zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) rozhodol tak, že bezpodielové spoluvlastníctvo navrhovateľky a odporcu, ktoré vzniklo uzavretím ich manželstva 7. marca 1981 v Nových Zámkoch, zrušil počnúc právoplatnosťou rozsudku.

Ing. M. P., CSc., 10. marca 1999 uzavrel so sťažovateľkou dohodu o vyporiadaní BSM a kúpnu zmluvu. Dňa 11. marca 2002 bol podaný na Správu katastra Nové Zámky návrh na zápis vlastníckeho práva k nehnuteľnosti na LV č. 3511 a LV č. 2096 č. k. V 697/02.

Na základe rozhodnutia Správy katastra Nové Zámky zo 17. apríla 2002 č. V 697/2002 bol návrh na vklad vlastníckeho práva zamietnutý z dôvodu, že zo zápisu na LV č. 3511 bolo zistené, že zmluvná voľnosť účastníkov dohody o vyporiadaní BSM bola obmedzená, pretože na LV č. 3511 sú zapísané exekučné príkazy na vykonanie exekúcie predajom nehnuteľnosti č. EX 418/99 z 25. novembra 1999, EX 452/99 z 25. novembra 1999, EX 417/99 z 25. novembra 1999, EX 61/2000 zo 7. apríla 2000 a EX 592/2000 z 15. augusta 2000 a exekučný príkaz na zriadenie exekučného záložného práva č. EX 419/1999 z 25. novembra 1999. Zo zápisu na LV č. 2096 bolo zistené, že zmluvná voľnosť predávajúceho bola obmedzená, pretože na nehnuteľnosť sú vydané tie isté exekučné príkazy ako na LV č. 3511.

Dňa 20. novembra 2002 bol sťažovateľke doručený rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 11 S 52/02 z 8. októbra 2002, ktorým bolo v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Správy katastra Nové Zámky zo 17. apríla 2002 č. V 697/2002 potvrdené toto rozhodnutie z dôvodu obmedzenia zmluvnej voľnosti predávajúceho.

Dňa 2. januára 2003 podala sťažovateľka Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky podnet sp. zn. 03/Pc/N/01 na podanie mimoriadneho dovolania.

Porušenie základných práv a slobôd podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vidí sťažovateľka v tom, že v konečnom dôsledku spôsobom odporujúcim zákonu nebol povolený prevod jej vlastníckeho práva vkladom do katastra nehnuteľností z týchto dôvodov:

1. Obsahom vlastníckeho práva podľa § 123 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) je okrem iného právo vlastníka nakladať s predmetom svojho vlastníctva s tým, že podľa § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka možno vlastnícke právo obmedziť, len ak účel nemožno dosiahnuť inak, a to len na základe zákona, len na tento účel a za náhradu.

2. Exekučnými príkazmi bolo v súlade s § 135 ods. 1 písm. c) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) zakázané nakladať so svojím majetkom len povinnému, t. j. manželovi sťažovateľky. S poukazom na znenie § 37 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku je pojmovo vylúčené, aby povinný bol totožný s manželom povinného, t. j. so sťažovateľkou. Platí preto, že zákaz nakladania s majetkom podľa citovaných exekučných príkazov sa na sťažovateľku nevzťahuje, a preto zmluvná voľnosť sťažovateľky v čase uskutočnenia právnych úkonov obmedzená nebola.

3. Oba štátne orgány opomenuli, že podľa § 30 ods. 1 a 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „katastrálny zákon“) je sťažovateľka oprávnená na samostatné podanie návrhu na vklad do katastra nehnuteľností nezávisle od vôle manžela sťažovateľky (povinného), pričom na ňu sa inhibitórium podľa exekučných príkazov nevzťahuje.

4. Okrem uvedeného z rozhodnutia Správy katastra Nové Zámky vyplýva, že všetky v ňom citované exekučné príkazy boli vydané po dni uzavretia dohody o vyporiadaní BSM a kúpnej zmluvy, t. j. po 10. marci 1999, preto v čase ich uzavretia zmluvná voľnosť sťažovateľky obmedzená nebola. Rozsudok Krajského súdu v Nitre a rozhodnutie Správy katastra Nové Zámky sú v rozpore s dôvodovou správou k § 31 katastrálneho zákona, podľa ktorej katastrálny úrad skúma podstatné náležitosti príslušného zmluvného typu, oprávnenie prevodcu nakladať s nehnuteľnosťou

z hľadiska existencie jeho práva k nehnuteľnosti a z hľadiska spôsobilosti na právne úkony v čase, keď k nemu došlo.

5. Vklad do katastra nehnuteľností nie je otázkou zmluvnej voľnosti sťažovateľky, ale, naopak, splnením jej zmluvného práva na to, aby jej manžel v súlade s jeho povinnosťou vyplývajúcou z citovaných právnych úkonov previedol na ňu vlastnícke právo ako podstatnú náležitosť dohody o vyporiadaní BSM a kúpnej zmluvy.

6. S poukazom na vyššie uvedené je rozhodnutie Správy katastra Nové Zámky a Krajského súdu v Nitre v rozpore s § 123 a § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 30 ods. 1 a 2 a § 31 ods. 1 a 2 katastrálneho zákona a § 135 ods. 1 písm. c) Exekučného poriadku, a preto aj s čl. 20 ods. 4 ústavy.

Sťažovateľka si uplatnila vo svojej sťažnosti aj priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 1 000 000 Sk z dôvodu, že boli porušené jej základné ľudské práva a slobody, na nehnuteľnosti sa ďalej vykonáva exekúcia na vymoženie pohľadávky oprávneného voči manželovi sťažovateľky, hoci by sa inak nevykonávala, čím je zmarený účel ochrany majetku sťažovateľky, ktorá nie je podnikateľom, a na dotknuté nehnuteľnosti sa môže v budúcnosti uskutočniť nútený výkon iného rozhodnutia, hoci by sa inak neuskutočnil.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 11 S 52/02-14 zo dňa 8. 10. 2002 boli porušené základné ľudské práva a slobody sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

Rozhodnutím Správy katastra Nové Zámky č. V 697/02 zo dňa 17. 4. 2002 bolo porušené základné práva a slobody sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

Ústavný súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 11 S 52/02-14 zo dňa 8. 10. 2002 zrušuje.

Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodnutie Správy katastra Nové Zámky č. V 697/02 zo dňa 17. 4. 2002 zrušuje.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 1.000.000,- Sk.“

II.

Na základe listinných dôkazov predložených samotnou sťažovateľkou v uvedenej veci zistil ústavný súd tento skutkový stav:

Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 10 C 6/99 z 10. marca 1999 bolo zrušené bezpodielové spoluvlastníctvo sťažovateľky a jej manžela Ing. M. P., CSc., ku dňu právoplatnosti rozsudku, teda k 10. marcu 1999, podľa § 148a ods. 2 Občianskeho zákonníka na návrh sťažovateľky z dôvodu, že Ing. M. P., CSc. (manžel), získal oprávnenie na podnikateľskú činnosť.

Následne v ten istý deň (10. marca 1999) uzavreli sťažovateľka a Ing. M. P., CSc., dohodu o vyporiadaní BSM, predmetom ktorej bola nehnuteľnosť vedená na LV č. 3511, a to pozemok - ostatná plocha o výmere 91 m^2, parc. č. 7704/2 a rodinný dom s príslušenstvom na parc. č. 7704/1, súpisné číslo 2193 v katastrálnom území Nové Zámky. Na základe tejto dohody mala nehnuteľnosť nadobudnúť do výlučného vlastníctva sťažovateľka.

V ten istý deň, teda 10. marca 1999, uzavrel Ing. M. P., CSc., so sťažovateľkou kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod nehnuteľnosti - pozemku - záhrady o výmere 403 m^2, parc. č. 7704/1 v katastrálnom území Nové Zámky vedenej na LV č. 2096 do vlastníctva sťažovateľky.

Na základe rozhodnutia Správy katastra Nové Zámky zo 17. apríla 2002 č. V 697/2002 bol návrh na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam uvedeným v dohode o vyporiadaní BSM a v kúpnej zmluve zamietnutý. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia je zrejmé, že na vklad boli predložené tri zmluvy, a to dohoda o vyporiadaní BSM z 10. marca 1999, kúpna zmluva z 10. marca 1999 a zmluva

o zriadení vecného bremena zo 7. marca 2002. Vzhľadom na to, že išlo o tri samostatné právne úkony, Správa katastra Nové Zámky ich posudzovala samostatne a zistila nasledovné nedostatky:

1. Vkladu vlastníckeho práva podľa predloženej dohody o vyporiadaní BSM nebolo možné vyhovieť, pretože návrh na vklad do katastra nehnuteľností nespĺňal náležitosti podľa § 47 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorý ustanovuje 3-ročnú hmotnoprávnu lehotu na podanie návrhu na vklad do katastra odo dňa uzavretia dohody. Okrem toho zo zápisu na LV č. 3511 bolo zistené, že zmluvná voľnosť účastníkov dohody bola obmedzená, pretože na nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom vyporiadania, boli vydané exekučné príkazy na vykonanie exekúcie predajom nehnuteľnosti č. EX 418/99 z 25. novembra 1999, EX 452/99 z 25. novembra 1999, EX 417/99 z 25. novembra 1999, EX 61/2000 zo 7. apríla 2000 a EX 592/2000 z 15. augusta 2000 a exekučný príkaz na zriadenie exekučného záložného práva č. EX 419/99 z 25. novembra 1999. Vydanie vyššie uvedených exekučných príkazov malo za následok zákaz nakladať s nehnuteľnosťami, ktoré sú predmetom exekučného konania podľa § 135 ods. 1 písm. c) Exekučného poriadku.

2. Vkladu vlastníckeho práva podľa predloženej kúpnej zmluvy nebolo možné vyhovieť, pretože návrh na vklad nebol podaný v 3-ročnej lehote podľa § 47 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Okrem toho zo zápisu na LV č. 2096 bolo zistené, že zmluvná voľnosť predávajúceho je obmedzená, pretože na predmetnom liste vlastníctva sú zapísané exekučné príkazy na vykonanie exekúcie predajom nehnuteľností č. EX 452/1999 z 25. novembra 1999, EX 61/2000 zo 7. apríla 2000 a EX 592/2000 z 15. augusta 2000.

3. Vkladu práva vyplývajúceho z vecného bremena podľa predloženej zmluvy o zriadení vecného bremena nebolo možné vyhovieť, pretože táto zmluva právne nadväzovala na predchádzajúce právne úkony - kúpnu zmluvu a dohodu o vyporiadaní BSM, ktoré sa však nestali právne účinnými.

Rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 11 S 52/02 z 8. októbra 2002 bolo potvrdené rozhodnutie Správy katastra Nové Zámky zo 17. apríla 2002 č. V 697/2002. Krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutie a zistil, že je vecne správne, aj keď zo strany navrhovateľov bola odôvodnene vznesená námietka proti rozhodnutiu o oneskorenom podaní návrhu na vklad do katastra nehnuteľností, čo Správa katastra Nové Zámky uznala ako námietku dôvodnú, pretože dohoda o vyporiadaní BSM a kúpna zmluva boli uzavreté 10. marca 1999, 3-ročná lehota na podanie návrhu na vklad pripadla na nedeľu 10. marca 2002, teda posledným dňom bol podľa § 122 ods. 2 Občianskeho zákonníka najbližší nasledujúci pracovný deň, to znamená pondelok 11. marca 2002. Teda návrh na vklad bol podaný v lehote. Z vyššie uvedeného rozsudku vyplýva, že Správa katastra Nové Zámky dospela k správnemu záveru, že zmluvná voľnosť nakladania s nehnuteľnosťami, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy a dohody o vyporiadaní BSM, bola obmedzená z toho dôvodu, že na LV č. 3511 a LV č. 2096 Správy katastra Nové Zámky boli zapísané exekučné príkazy na vykonanie exekúcie predajom nehnuteľností. Zo zistených skutočností vyplýva, že Ing. M. P., CSc., mal obmedzenú zmluvnú voľnosť a jeho právo nakladať s nehnuteľnosťami bolo obmedzené.

III.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť

uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti vychádzal ústavný súd z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy všeobecné súdy rozhodujú v občianskoprávnych a trestnoprávnych veciach; súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti podanej ústavnému súdu napáda tak rozhodnutie Správy katastra Nové Zámky, ako aj rozsudok Krajského súdu v Nitre. V petite sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd zrušil obe spomínané rozhodnutia.

Z konkrétnych okolností uvedeného prípadu, ako aj z tvrdení a listinných dôkazov, ktoré sťažovateľka ku sťažnosti pripojila, však vyplýva, že ochrana základných práv a slobôd sťažovateľky pred ňou namietaným zásahom patrí do právomoci všeobecného súdu, v danom prípade Krajského súdu v Nitre, ktorý o ochrane týchto práv a slobôd aj rozhodol, a nie do právomoci ústavného súdu. Sťažovateľka tu namieta nesprávnosť právneho názoru, ktorý bol vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 11 S 52/02 z 8. októbra 2002 a v rozhodnutí Správy katastra v Nových Zámkoch č. V 697/2002 zo 17. apríla 2002.

Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou opakovane vyslovil právny názor, že skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo

slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01 a I. ÚS 13/00).

Po oboznámení sa s obsahom rozsudku Krajského súdu v Nitre z 8. októbra 2002 sp. zn. 11 S 52/02 ústavný súd dospel k názoru, že právny záver Krajského súdu v Nitre v predmetnej veci nemožno kvalifikovať ako zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, a preto nie je daná ani právomoc ústavného súdu na jeho preskúmavanie a prípadné nahradenie právnym názorom ústavného súdu v danej veci.

Na základe vyššie uvedeného ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. februára 2003